

عنوان مقاله:

تجلی رستاخیز در پنج گنج نظامی

محل انتشار:

ماهنامه دستاوردهای نوین در مطالعات علوم انسانی، دوره 4، شماره 37 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 16

نویسنده:

زهرا ایرانمنش - عضو هیئت علمی دانشگاه فرهنگیان کرمان

خلاصه مقاله:

نظامی، مفهوم معاد را در کنار اصول دیگر اخلاقی و دینی مورد تاکید قرار داده است. او همچون دیگر شاعران، وابسته به نگرش خود به شکلی به مفاهیم دنیوی و اخروی در اشعار خود پرداخته است؛ اما نظامی به مفهوم معاد به شکل وسیع تر و کامل تر پرداخته است. اصل کلام نظامی، پوییدن برای رسیدن به حیات اخروی سعادت‌مندانه است؛ و معتقد است که نباید به زندگی دنیوی دل بست. او به افقی روشن و دنیایی برتر که همان زندگی اخروی و معاد است، چشم دارد؛ و در کنار آن از حقیقت های دنیای مادی و خوب و بد آن نیز سخن به میان می آورد. نظامی همواره در اشعار خود به این موضوع تاکید دارد که بازگشت آدمی به مبدا و اصل آفرینش است. او همچنین از هر فرصتی استفاده می کند تا اهمیت معاد و رستاخیز را در اشعار خود متجلی کند. معاد در کنار توحید و عمل صالح، پایه های فکری نظامی را تشکیل می دهند. در تاریخ شعر فارسی، هر یک از شاعران به تناسب نگرش و جهان بینی خود، به گونه ای دنیا و جهان مادی عصر خود را شناخته و به توجیه آن در شعرهایشان پرداخته اند، اما دید نظامی و نگرش و جهان بینی وی، درباره دنیا و آخرت، به طور کلی گسترده تر و کامل تر به نظر می رسد. گسستن از دنیا و تلاش برای دستیابی به حیات اخروی سعادت‌مندانه، مغز کلام و شعر نظامی است. او هر جا که از دنیای حاضر و اکنون آدمی سخن گفته، به آن دنیا و روز قیامت و مکافات هم اشارتی نموده است و همواره بازگشت آدمیان به اصل و مبدا آفرینش و معاد جسمانی آنها را متذکر می شود؛ در حقیقت، نظامی نه تنها واقعیت های دنیای مادی را می بیند و از نیک و بد آن سخن می گوید، بلکه فراتر از آن، چشم به دنیایی برتر و افقی روشن تر دارد. در این مقاله سعی شده است تا سیمای معاد در آثار نظامی و به ویژه مخزن الاسرار، بر اساس آیات قرآن و احادیث، تجزیه و تحلیل گردد و ارتباط آن با مقولاتی چون دین، دنیا، مرگ، عدل و مغفرت تبیین شود. در این مقاله سعی شده است تا عقیده و دیدگاه نظامی را درباره ی معاد، و رابطه آن با مفاهیمی چون دنیا و دین براساس پنج گنج او مورد تجزیه و تحلیل قرار دهیم و اهمیت آنها را بیان کنیم.

کلمات کلیدی:

نظامی، معاد، دین، آخرت، پنج گنج، دنیا

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1871084>

